

Förordningsmotiv

Förordning om ändring i förordningen (2020:115) om utbildning i vissa skolformer i skolväsendet vid spridning av viss smitta

Fm 2020:2

Utfärdad den 20 mars 2020

Regeringen föreskriver¹ i fråga om förordningen (2020:115) om utbildning i vissa skolformer i skolväsendet vid spridning av viss smitta

dels att 1, 2 och 11 §§ och rubriken närmast före 11 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas nio nya paragrafer, 12–20 §§, och närmast före 12, 13, 18, 19 och 20 §§ nya rubriker av följande lydelse.

1 § Denna förordning är meddelad med stöd av 29 kap. 29 § skollagen (2010:800) i fråga om 2–11 §§, med stöd av 29 kap. 28 § skollagen i fråga om 12 §, med stöd av 3 § lagen (2020:148) om tillfällig stängning på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid i fråga om 13–18 §§, med stöd av 4 § samma lag i fråga om 19 § och med stöd 8 kap. 7 § första stycket 2 regeringsformen i fråga om 20 §.

2 § Bestämmelserna i 3–10 §§ får tillämpas om det behövs för att elever i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska kunna tillförsäkras sin rätt till utbildning enligt skollagen (2010:800), om

1. en huvudman har bedömt att en så stor andel av personalen vid en skolenhet är frånvarande med anledning av det virus som orsakar covid-19 att det under viss tid inte går eller har gått att bedriva verksamheten och huvudmannen därför håller eller har hållit skolenheten stängd,

2. en huvudman efter samråd med smittskyddsläkare håller eller har hållit en skolenhet stängd som en åtgärd för att motverka spridning av det virus som orsakar covid-19,

3. en skolenhet ligger i ett område som Folkhälsomyndigheten har beslutat ska vara avspärrat enligt smittskyddslagen (2004:168),

4. en huvudman, med anledning av en rekommendation från Folkhälsomyndigheten som berör skolområdet, håller eller har hållit en eller flera skolenheter stängda, eller

5. regeringen med stöd av lagen (2020:148) om tillfällig stängning på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid har meddelat föreskrifter om att skolenheter tillfälligt ska stängas på nationell, regional eller kommunal nivå.

Med att en skolenhet är stängd avses att skolenhetens lokaler är stängda för eleverna, men att undervisning bedrivs där eleven och läraren är åtskilda

¹ Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 mars 2020 (regeringens förordningsmotiv 2020:2).

i rum men inte i tid, eller i både rum och tid, eller att någon verksamhet tillfälligt inte alls bedrivs.

Fm 2020:2

Information

11 § En huvudman som håller en skolenhet stängd enligt 2 § första stycket 1–4 eller vars skolenhet omfattas av föreskrifter om stängning enligt 2 § första stycket 5 ska informera eleverna och vårdnadshavarna om det.

Nationella prov

12 § Om det saknas förutsättningar att genomföra nationella prov i skolväsendet på ett sådant sätt att syftet med dem uppnås, får Statens skolverk meddela föreskrifter om att proven inte ska genomföras.

Omsorg för vissa barn och elever i förskolan, fritidshemmet eller annan pedagogisk verksamhet om regeringen meddelat föreskrifter om stängning

13 § Om regeringen med stöd av 3 § lagen (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid meddelar föreskrifter om att förskoleenheter, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen (2010:800) tillfälligt ska hållas stängda ska, trots dessa föreskrifter, sådan verksamhet fortsätta att bedrivas i den utsträckning som föreskrivs i 14 §.

14 § Förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen (2010:800) ska bedrivas i sådan omfattning att barn och elever som ska erbjudas förskola eller fritidshem enligt skollagen och har en vårdnadshavare som deltar i samhällsviktig verksamhet inom sådana samhällssektorer som anges i 17 § kan erbjudas omsorg i den omfattning det behövs för att sådan samhällsviktig verksamhet ska kunna upprätthållas.

Förskola eller fritidshem ska även erbjudas barn och elever som av fysiska, psykiska eller andra skäl är i behov av sådant särskilt stöd i sin utveckling som endast kan erbjudas i förskola eller fritidshem.

15 § Barnets eller elevens hemkommun ansvarar i egenskap av huvudman för att verksamhet enligt 14 § anordnas. Sådan verksamhet ska så långt som möjligt motsvara den verksamhet som barnet eller eleven normalt skulle delta i.

Kommunen ska informera vårdnadshavarna om att verksamhet enligt 14 § finns.

Barnets eller elevens vårdnadshavare ska anmäla behov av omsorg till hemkommunen. Kommunen får begära att behovet styrks med intyg från den som bedriver den samhällsviktiga verksamheten. Behov av omsorg enligt 14 § andra stycket kan också anmälas av socialtjänsten.

16 § Om det behövs får hemkommunen överlämna uppgifter på entreprenad till en annan huvudman utöver vad som föreskrivs i 23 kap. skollagen (2010:800).

17 § Med samhällsviktig verksamhet avses en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:

1. ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället,

2. verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

De samhällssektorer som avses i 14 § är:

1. energiförsörjning,
2. finansiella tjänster,
3. handel och industri,
4. hälso- och sjukvård samt omsorg,
5. information och kommunikation,
6. kommunalteknisk försörjning,
7. livsmedel,
8. militärt försvar,
9. offentlig förvaltning,
10. skydd och säkerhet,
11. socialförsäkringar, och
12. transporter.

Bemyndigande

18 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får, efter att ha gett länsstyrelserna tillfälle att yttra sig, meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av 14 § första stycket, 15 § tredje stycket och 17 § samt meddela föreskrifter om att ytterligare samhällssektorer ska omfattas av 17 §.

Omsorg för vissa barn och elever i förskolan, fritidshemmet eller annan pedagogisk verksamhet om en huvudman beslutar om tillfällig stängning

19 § Om en huvudman för en förskoleenhet, ett fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen (2010:800) med stöd av 4 § lagen (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid beslutar att hålla verksamheten stängd gäller det som anges i 14–17 §§ och i föreskrifter meddelade med stöd av 18 §. Det som enligt 15 och 16 §§ gäller för barnets eller elevens hemkommun ska i sådant fall gälla huvudmannen.

Huvudmannen ska informera barnens eller elevernas hemkommun om stängningen och om eventuella entreprenadavtal enligt 16 §.

Överklagandeförbud

20 § Beslut enligt denna förordning får inte överklagas.

Denna förordning träder i kraft den 22 mars 2020.

På regeringens vägnar

ANNA EKSTRÖM

Eva Lenberg
(Utbildningsdepartementet)

1 § Denna förordning är meddelad med stöd av 29 kap. 29 § skollagen (2010:800) i fråga om 2–11 §§, med stöd av 29 kap. 28 § skollagen i fråga om 12 §, med stöd av 3 § lagen (2020:148) om tillfällig stängning på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid i fråga om 13–18 §§, med stöd av 4 § samma lag i fråga om 19 § och med stöd 8 kap. 7 § första stycket 2 regeringsformen i fråga om 20 §.

Paragrafen anger vilka bemyndiganden förordningen är meddelad med stöd av.

Paragrafen ändras så att det framgår att förordningen inte bara grundar sig på 29 kap. 29 § skollagen (2010:800) utan även på 29 kap. 28 § samma lag samt på två bemyndiganden i lagen (2020:148) om tillfällig stängning på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid. Det preciseras också att bestämmelserna i 2–11 §§ grundar sig på 29 kap. 29 § skollagen, att 12 § grundar sig på 29 kap. 28 § samma lag, att bestämmelserna i 13–18 §§ grundar sig på 3 § lagen (2020:148) om tillfällig stängning på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid, att 19 § grundar sig på 4 § samma lag samt att 20 § grundar sig på regeringens restkompetens.

2 § Bestämmelserna i 3–10 §§ får tillämpas om det behövs för att elever i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska kunna tillförsäkras sin rätt till utbildning enligt skollagen (2010:800), om

1. en huvudman har bedömt att en så stor andel av personalen vid en skolenhet är frånvarande med anledning av det virus som orsakar covid-19 att det under viss tid inte går eller har gått att bedriva verksamheten och huvudmannen därför håller eller har hållit skolenheten stängd,

2. en huvudman efter samråd med smittskyddsläkare håller eller har hållit en skolenhet stängd som en åtgärd för att motverka spridning av det virus som orsakar covid-19,

3. en skolenhet ligger i ett område som Folkhälsomyndigheten har beslutat ska vara avspärrat enligt smittskyddslagen (2004:168),

4. en huvudman, med anledning av en rekommendation från Folkhälsomyndigheten som berör skolområdet, håller eller har hållit en eller flera skolenheter stängda, eller

5. regeringen med stöd av lagen (2020:148) om tillfällig stängning på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid har meddelat föreskrifter om att skolenheter tillfälligt ska stängas på nationell, regional eller kommunal nivå.

Med att en skolenhet är stängd avses att skolenhetens lokaler är stängda för eleverna, men att undervisning bedrivs där eleven och läraren är åtskilda i rum men inte i tid, eller i både rum och tid, eller att någon verksamhet tillfälligt inte alls bedrivs.

Paragrafen reglerar under vilka förutsättningar huvudmän för de aktuella skolformerna får tillämpa 3–10 §§ i förordningen, som ger möjlighet att besluta om undantag från vissa bestämmelser i skollagen (2010:800), skolförordningen (2011:185) eller gymnasieförordningen (2010:2039).

I *första stycket* läggs en ny punkt 5 till. Tillägget innebär att ovan nämnda bestämmelser även blir tillämpliga om regeringen med stöd av lagen (2020:148) om tillfällig stängning på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid har meddelat föreskrifter om att skolenheter tillfälligt ska stängas på nationell, regional eller kommunal nivå.

I *andra stycket* finns en definition av vad det innebär att en skolenhet är stängd, som motsvarar den definition som finns i 2 § lagen om tillfällig stängning på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid.

11 § En huvudman som håller en skolenhet stängd enligt 2 § första stycket 1–4 eller vars skolenhet omfattas av föreskrifter om stängning enligt 2 § första stycket 5 ska informera eleverna och vårdnadshavarna om det.

Paragrafen föreskriver att huvudmannen har en skyldighet att informera berörda elever och vårdnadshavare när en skolenhet stängs.

Nationella prov

12 § Om det saknas förutsättningar att genomföra nationella prov i skolväsendet på ett sådant sätt att syftet med dem uppnås, får Statens skolverk meddela föreskrifter om att proven inte ska genomföras.

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för Statens skolverk att meddela föreskrifter om att nationella prov inte ska genomföras, om det saknas förutsättningar att genomföra proven så att syftet med dem uppnås. Syftet är att stödja en likvärdig betygssättning eller kunskapsbedömning över hela landet (se t.ex. 9 kap. 20 § skolförordningen [2011:185], 8 kap. 3 § gymnasieförordningen [2010:2039] och 4 kap. 10 § förordningen (2011:1198) om vuxenutbildning samt prop. 2017/18:14 s. 13).

Paragrafens tidigare innehåll flyttas till 18 §.

Omsorg för vissa barn och elever i förskolan, fritidshemmet eller annan pedagogisk verksamhet om regeringen meddelat föreskrifter om stängning

13 § Om regeringen med stöd av 3 § lagen (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid meddelar föreskrifter om att förskoleenheter, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen (2010:800) tillfälligt ska hållas stängda ska, trots dessa föreskrifter, sådan verksamhet fortsätta att bedrivas i den utsträckning som föreskrivs i 14 §.

I paragrafen anges att förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen (2010:800) ska fortsätta att bedrivas i viss omfattning, trots att regeringen har meddelat föreskrifter om att sådana verksamheter ska stängas tillfälligt på nationell, regional eller kommunal nivå.

14 § Förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen (2010:800) ska bedrivas i sådan omfattning att barn och elever som ska erbjudas förskola eller fritidshem enligt skollagen och har en vårdnadshavare som deltar i samhällsviktig verksamhet inom sådana samhällssektorer som anges i 17 § kan erbjudas omsorg i den omfattning det behövs för att sådan samhällsviktig verksamhet ska kunna upprätthållas.

Förskola eller fritidshem ska även erbjudas barn eller elever som av fysiska, psykiska eller andra skäl är i behov av sådant särskilt stöd i sin utveckling som endast kan erbjudas i förskola eller fritidshem.

Paragrafen reglerar i vilken omfattning som förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen ska bedrivas, trots att regeringen har meddelat föreskrifter om att sådan verksamhet ska hållas stängd.

Av första stycket framgår att nämnda verksamheter ska bedrivas för barn eller elever som har en vårdnadshavare som deltar i samhällsviktig verksamhet, i den omfattning som behövs för att den samhällsviktiga verksamheten ska kunna upprätthållas. Vad som avses med samhällsviktig verksamhet definieras i 17 §. Med att vårdnadshavaren ”deltar” i samhällsviktig

verksamhet avses i det här sammanhanget att personen i fråga antingen är anställd inom verksamheten eller arbetar i verksamheten utan att vara anställd där, t.ex. upphandlad städpersonal på sjukhus, inhyrda konsulter i såväl offentlig som privat verksamhet eller bemanningskonsulter som har uppgifter i en samhällsviktig verksamhet. Det skulle också kunna avse andra uppdragsförhållanden, t.ex. tjänsteplikt enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Vidare omfattar formuleringen personer som är skyldig att delta i verksamheten, t.ex. totalförsvarspliktiga. För att bestämmelsen ska bli tillämplig krävs dock inte endast att man deltar i samhällsviktig verksamhet inom någon av de i 17 § uppräknade samhällssektorerna utan även att barnomsorgen behövs för att sådan verksamhet ska kunna upprätthållas. Till exempel kanske inte alla inom den samhällsviktiga verksamheten behövs för att kunna upprätthålla verksamheten. Ett annat exempel är att det finns en annan vårdnadshavare som kan ta ansvar för barnet eller eleven. Om den andra vårdnadshavaren är förhindrad att ta hand om barnet, t.ex. på grund av sjukdom, eller om vårdnadshavarna inte bor tillsammans kan dock behov av omsorg föreligga.

Enligt *andra stycket* ska även barn i förskolan och elever i fritidshemmet som av fysiska, psykiska eller andra skäl är i behov av sådant särskilt stöd i sin utveckling som endast kan erbjudas i förskola eller fritidshem erbjudas sådan verksamhet. Med ”fysiska, psykiska eller andra skäl” avses t.ex. funktionsnedsättningar av olika svårighetsgrad eller barnens eller elevernas sociala situation. Det gäller även t.ex. elever som tidigare inte gått i fritidshemmet men väljer att utnyttja den omsorg som erbjuds under den tid som skolan är stängd. När det gäller den sociala situationen kan det vara fråga om familjens situation eller andra sociala skäl. (Jämför 8 kap. 7 § och 14 kap. 6 och 7 §§ skollagen.) Vid denna bedömning ska, liksom i all annan verksamhet enligt skollagen, barnets bästa vara utgångspunkt (se 1 kap. 10 § skollagen som grundar sig på barnkonventionen, vilken numera gäller som lag i Sverige [lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter]).

15 § Barnets eller elevens hemkommun ansvarar i egenskap av huvudman för att verksamhet enligt 14 § anordnas. Sådan verksamhet ska så långt som möjligt motsvara den verksamhet som barnet eller eleven normalt skulle delta i.

Kommunen ska informera vårdnadshavarna om att verksamhet enligt 14 § finns.

Barnets eller elevens vårdnadshavare ska anmäla behov av omsorg till hemkommunen. Kommunen får begära att behovet styrks med intyg från den som bedriver den samhällsviktiga verksamheten. Behov av omsorg enligt 14 § andra stycket kan också anmälas av socialtjänsten.

I *första stycket första meningen* regleras ansvaret för att anordna förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen (2010:800) som ska bedrivas enligt 14 §. Det är barnets eller elevens hemkommun som har detta ansvar och som är huvudman för verksamheten. Vilken kommun som är hemkommun framgår av 29 kap. 6 § skollagen.

Enligt *första stycket andra meningen* ska förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet så långt som möjligt motsvara den verksamhet som barnet eller eleven normalt skulle delta. Med verksamhet avses i detta sammanhang skolformen förskola, den kompletterande utbildningsformen fritidshemmet eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen. Det innebär att undantag kan göras från t.ex. mål och riktlinjer i läroplanerna och från bestämmelser i skollagen om vem som får bedriva undervisning.

I *andra stycket* föreskrivs en informationsskyldighet för kommunen i förhållande till vårdnadshavaren.

Av tredje stycket framgår att vårdnadshavare som deltar i samhällsviktig verksamhet ska anmäla behov av omsorg till kommunen, som kan begära att det styrks med intyg från den som bedriver den samhällsviktiga verksamheten, normalt vårdnadshavarens arbetsgivare. Det intyget ska styrka är att vårdnadshavaren behövs i den samhällsviktiga verksamheten för att den ska kunna upprätthållas, se vidare kommentaren till 14 § första stycket. När det gäller behov av omsorg enligt 14 § andra stycket, dvs. att barn eller elever av fysiska, psykiska eller andra skäl är i behov av sådant särskilt stöd i sin utveckling som endast kan erbjudas i förskola eller fritidshem, kan utöver vårdnadshavaren, även socialtjänsten anmäla behov av omsorg. Med socialtjänst avses verksamhet som omfattas av socialtjänstlagen (2001:453) eller av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Socialtjänstens kontakt med hemkommunen ska grundas på respekt för den enskildes självbestämmanderätt och integritet (jfr 6 § första stycket lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och utformas och genomförs tillsammans med den enskilde (jfr 3 kap. 5 § socialtjänstlagen). Enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen är bl.a. myndigheter vars verksamhet berör barn och unga, anställda hos sådana myndigheter eller de som är verksamma inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet och fullgör uppgifter som berör barn och unga, skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Myndigheter, befattningshavare och yrkesverksamma är skyldiga att lämna socialnämnden alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av stöd och skydd.

16 § Om det behövs får hemkommunen överlämna uppgifter på entreprenad till en annan huvudman utöver vad som föreskrivs i 23 kap. skollagen (2010:800).

Paragrafen möjliggör för hemkommunen att i egenskap av huvudman enligt 15 § avtala om entreprenad med någon annan som enligt skollagen (2010:800) är huvudman för förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen, dvs. kommuner, enskilda som är godkända som huvudmän eller staten när det gäller fritidshem vid specialskolan eller sameskolan, utöver vad som är möjligt enligt 23 kap. skollagen. Detta gäller även om dessa huvudmäns förskoleenheter eller fritidshem omfattas av föreskrifter om tillfällig stängning meddelade av regeringen med stöd av lagen (2020:148) om tillfällig stängning på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid. Enligt 23 kap. 2 § skollagen får en kommun överlämna uppgifter inom bl.a. förskolan, fritidshemmet, och sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. på entreprenad till en enskild fysisk eller juridisk person. Den aktuella paragrafen i denna förordning möjliggör för hemkommunen att, utöver att överlämna uppgifter på entreprenad till en enskild huvudman, även göra det till en annan offentlig huvudman. En kommun får enligt 23 kap. 8 § skollagen även sluta avtal med en annan kommun om att denna ska ta över ansvaret för kommunens uppgifter inom förskolan, fritidshemmet eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap.

17 § Med samhällsviktig verksamhet avses en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:

1. ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället,

2. verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

De samhällssektorer som avses i 14 § är:

1. energiförsörjning,
2. finansiella tjänster,
3. handel och industri,
4. hälso- och sjukvård samt omsorg,
5. information och kommunikation,
6. kommunalteknisk försörjning,
7. livsmedel,
8. militärt försvar,
9. offentlig förvaltning,
10. skydd och säkerhet,
11. socialförsäkringar, och
12. transporter.

Paragrafen reglerar vad som utgör samhällsviktig verksamhet.

I *första stycket* finns en definition av samhällsviktig verksamhet. Med begreppet avses en verksamhet som uppfyller minst ett av de två villkor som anges i stycket. Villkoret i *punkt 1* innebär att ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid kan leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället. Villkoret i *punkt 2* innebär att verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt. Med samhällsviktig verksamhet avses således de verksamheter, anläggningar, noder, infrastrukturer och tjänster som är av avgörande betydelse för upprätthållandet av viktiga samhällsfunktioner. Endast verksamhet som absolut behövs för upprätthållandet av viktiga samhällsfunktioner vid allvarliga händelser eller kriser bör identifieras som samhällsviktig. Samhällsviktig verksamhet kan vara av nationell, regional eller lokal betydelse. Nationellt samhällsviktig verksamhet är verksamhet som vid ett bortfall eller störning i verksamheten kan leda till allvarliga nationella eller internationella konsekvenser. Regionalt samhällsviktig verksamhet är verksamhet som vid ett bortfall eller en störning i verksamheten kan leda till allvarliga regionala konsekvenser. Lokalt samhällsviktig verksamhet är verksamhet som vid ett bortfall eller en störning i verksamheten kan leda till allvarliga lokala konsekvenser.

I *andra stycket* anges de samhällssektorer inom vilka samhällsviktig verksamhet förekommer. Nedan följer några exempel på viktiga samhällsfunktioner inom respektive samhällssektor.

Exempel inom samhällssektorn energiförsörjning (*punkt 1*) är produktion och distribution av el, produktion och distribution av fjärrvärme, produktion och distribution av bränslen och drivmedel. Exempel på viktiga samhällsfunktioner inom samhällssektorn finansiella tjänster (*punkt 2*) är betalningar, tillgång till kontanter, centrala betalningssystemet och värdepappershandel. Exempel på viktiga samhällsfunktioner inom samhällssektorn handel och industri (*punkt 3*) är bygg- och entreprenadverksamhet, detaljhandel, tillverkningsindustri. Exempel på viktiga samhällsfunktioner inom samhällssektorn hälso- och sjukvård samt omsorg (*punkt 4*) är sluten vård, öppen vård, primärvård, sjuktransporter, akut tandvård, läkemedels- och materieförsörjning inklusive apoteksverksamhet, omsorg om barn, funktionshindrade och äldre, socialtjänst samt smittskydd för djur och människor. Exempel på viktiga samhällsfunktioner inom samhällssektorn, information och kommunikation (*punkt 5*) är telefoni (mobil och fast), internet, radiokommunikation, distribution av post, produktion och distribution av dagstidningar, radio och tv, webbaserad information och sociala medier.

Exempel på viktiga samhällsfunktioner inom samhällssektorn kommunal-teknisk försörjning (*punkt 6*) är dricksvattenförsörjning, avloppshantering, renhållning och väghållning. Exempel på viktiga samhällsfunktioner inom samhällssektorn livsmedel (*punkt 7*) är distribution av livsmedel, primärproduktion av livsmedel, kontroll av livsmedel och tillverkning av livsmedel. Exempel på viktiga samhällsfunktioner inom samhällssektorn militärt försvar (*punkt 8*) är verksamhet som bedrivs i Försvarsmakten och andra myndigheter som hör till Försvarsdepartementet eller i Fortifikationsverket. Exempel på viktiga samhällsfunktioner inom samhällssektorn offentlig förvaltning (*punkt 9*) är lokal ledning, regional ledning, nationell ledning, undervisning inom skolväsendet, verksamhet vid universitet och högskolor, begravningsverksamhet samt diplomatisk och konsulär verksamhet. Exempel på viktiga samhällsfunktioner inom samhällssektorn skydd och säkerhet (*punkt 10*) är domstolväsendet, åklagarverksamhet, kriminalvård, kustbevakning, polis, räddningstjänst, alarmeringstjänst, tullkontroll, gränsskydd och immigrationskontroll samt bevaknings- och säkerhetsverksamhet. Exempel på viktiga samhällsfunktioner inom samhällssektorn socialförsäkringar (*punkt 11*) är det allmänna pensionssystemet, sjukförsäkringen, arbetslöshetsförsäkringen och beslut om deltagande i arbetsmarknadspolitiska insatser. Exempel på viktiga samhällsfunktioner inom samhällssektorn transporter är flygtransport, järnvägstransport, sjötransport, vägtransport och kollektivtrafik (*punkt 12*).

Att en viss funktion räknas upp som ett exempel på en viktig samhällsfunktion i förordningsmotiven innebär dock inte per automatik att de som arbetar där ska erbjudas förskola eller fritidshem. Det krävs dessutom att verksamheten är en samhällsviktig verksamhet enligt definitionen i denna paragraf och att kraven i 14 § är uppfyllda. Även de som arbetar inom samhällsfunktioner som inte räknas upp som exempel ovan kan om kraven i 14 och 17 §§ är uppfyllda omfattas av skyldigheten att erbjuda förskola eller fritidshem.

18 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får, efter att ha gett länsstyrelserna tillfälle att yttra sig, meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av 14 § första stycket, 15 § tredje stycket och 17 § samt meddela föreskrifter om att ytterligare samhällssektorer ska omfattas av 17 §.

I paragrafen bemyndigas Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) att meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av de bestämmelser som avser att samhällsviktig verksamhet måste kunna upprätthållas och vid behov meddela föreskrifter om att ytterligare samhällssektorer ska omfattas. Länsstyrelserna ska dessförinnan ha beretts tillfälle att yttra sig. En kommun och andra kan göra framställningar till MSB om ändringar i föreskrifterna.

Omsorg för vissa barn och elever i förskolan, fritidshemmet eller annan pedagogisk verksamhet om en huvudman beslutar om tillfällig stängning

19 § Om en huvudman för en förskoleenhet, ett fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen (2010:800) håller verksamheten stängd med stöd av 4 § lagen (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid gäller det som anges i 14–17 §§ och i föreskrifter meddelade med stöd av 18 §. Det som enligt 15 och 16 §§ gäller för barnets eller elevens hemkommun ska i sådant fall gälla huvudmannen.

Huvudmannen ska informera barnens eller elevernas hemkommun om stängningen och om eventuella entreprenadavtal enligt 16 §.

Paragrafen blir tillämplig om en huvudman för en förskoleenhet, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen (2010:800) håller verksamheten stängd med stöd av 4 § lagen (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid. Det framgår av *första stycket* att det då är denna huvudman som ansvarar för att sådan verksamhet, trots beslutet, bedrivs i sådan omfattning att barn och elever som ska erbjudas förskola eller fritidshem enligt skollagen och har en vårdnadshavare som deltar i samhällsviktig verksamhet inom sådana samhällssektorer som anges i 17 § kan erbjudas omsorg i den omfattning det behövs för att sådan samhällsviktig verksamhet ska kunna upprätthållas. Förskola eller fritidshem ska även erbjudas barn eller elever som av fysiska, psykiska eller andra skäl är i behov av sådant särskilt stöd i sin utveckling som endast kan erbjudas i förskola eller fritidshem.

Bestämmelsen i 16 § möjliggör för huvudmannen att avtala om entreprenad med en annan huvudman utöver vad som är möjligt enligt skollagen (2010:800). Enligt 23 kap. 2 § skollagen får en kommun överlämna uppgifter inom bl.a. förskolan, fritidshemmet och sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. på entreprenad till en enskild fysisk eller juridisk person. Bestämmelsen i 16 § möjliggör t.ex. för en enskild huvudman att överlämna uppgifter på entreprenad till en kommun eller för en kommun att överlämna uppgifter på entreprenad till en annan kommun. En kommun får enligt 23 kap. 8 § skollagen även sluta avtal med en annan kommun om att denna ska ta över ansvaret för kommunens uppgifter inom förskolan, fritidshemmet eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap.

I andra stycket anges att huvudmannen ska informera barnens eller elevernas hemkommun om stängningen och om eventuella entreprenadavtal enligt 16 §. Detta för att kommunen ska ha en lägesbild av vad som händer i kommunen. Huvudmannen kan också samråda med kommunen och MSB t.ex. i olika frågor som rör upprätthållandet av samhällsviktig verksamhet

20 § Beslut enligt denna förordning får inte överklagas.

Paragrafen innebär att beslut som fattas i enlighet med denna förordning inte kan överklagas. Motsvarande beslut enligt skollagen (2010:800) kan inte överklagas förvaltningsrättsligt (se 28 kap. 18 § skollagen).